ԱՐԱՂ ԱԶՄԱԶԻԼ ԷՎՎԵԼ Ի ԱԼԱԹ

ԵՐՄԻՆՃԻ ՄԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 1100 ՅՈՒՆԻՍ 27 ՍՈՒԼԻ 1872

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 9 ՅՈՒԼԻՍ 1872

ՄԷՇՄԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Իշ պու Մէճմուայը Հավատոիս, բաղարի, եօրթու վէ ճումա կիւնլէրինտէն մասատա պու զրթատա եէվրիպէ նէյր օլունաճագ տըր։ Սէնէլիկի բէշին օլարագ 200, Ալթը այլըղը 110, իւչ այլըղը 60 ղրշ. վէ թանէսի 1 ղրշ։ Տաշրալար իշին պէհէր նումէրօսունա բօսթա իւճրէթի այրնաճաղը խասէթէն պէյան օլունուր։

Իլանաթրն պէհէր արբասը պիր տէֆա ըղ 3, իքի տէֆա իշին 2, իւչ տէֆա իշին 1½ ղուրուշ, իւչ տէֆատան զիյատէ օլան, վէ ղայէթ ուզուն իլանաթ իշին ապրըճա բազարլըգ օլունուր։

Տաշրալարատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթրն բօսթա ամսարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին իւղէրինէ օլուուղու պէյան օլունուր։

ՀԱՅԱՏԻՍ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՔԷ ՆԱՖԻԼԱՅԷ ՍԱՅՅԻԼԻՅԷ ՄԻԹԻԹԱԼԻԳ ՎԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 27 ՅՈՒՆԻՍ

ԹԱՐԻՃԻՅԷ

Հինտիսթան ճիվարընտա պուլունան Պօրմա իւլքեասընըն հաքէմի թարաֆընտան պու քէրրէ ինկիլիզէրայա էլչիլէր իրսալ ղէլէնմըշ, վէ պու միւնասիպէթլէ միւշարիլէյհ ինկիլթէրրա գրալիչասընա աթիսէ թէրճիւմէ օլունան մէքթուպու կէօնտէրիշ օլուուղու ղաղէթալարտա կէօրիւլմիւշ տիւր։

Ամամ վէ էշրէֆ վէ ղայէթ միւթէպէր բաշիչահ, Շէմս Թալիի հաքիմ Պօրմա թարաֆընտան Պրիմանիայը քէպիր, վէ Իրլանտա գրալիչասը հաշմէթլու ֆէխամէթլու Վիկթօրիա հաղրէթլէրինէ։

Մէմալիքի վէսիյէ իւղէրինէ հիւքիւմրան օլան միւսթաղիլ հիւքիւմտարանը վաղ լիֆէսի օլուուղու իւղրէ, եէքտիկէրի իլէ ադատ միւնասէպաթը ատօմանէ իթմէք արզուսու իլէ, Պօրմա իլէ ինկիլթէրրա տէվլէթլէրի պէյնինտէ ճարի պուլունան մուսաֆաթը, դավի վէ տայիմի պիր էսաս իւղէրինէ վաղ իթմէյի արզու իթմիմ։

Պինանէն ալէյհ, միւսթաղիլ հիւքիւմտարան իլէ, բէսմէն ադատ միւնասէպաթ ղըմընտա, Վէլէնճի հաքիմի, Վէլէնճի մահասայօթույու ֆէվգ էլ ատէ պէյիւք էլչի, վէ Վէնտօղ Պատրն վէ Վէնտահա Մինիհիլաքեավէսինի, վէ Վէնտօղ Բաքիկի վէ Վէնտահա Մունճիյան Բաղէի օրթա էլչի, վէ Սէրայատվէքի Մինիհիլաղիյաթյու սըր քեաթիպ Նատաղ վէ թայեին իտիպ իշպու մէքթուպու Շահանէ իլէ, նէղաղ հաշմէթապլէրինէ իրսալ իլէմիմ։

Զամը հաշմէթ իթիսամէրինին, վէ պիլ ճիւմլէ խանէսանը դրալիլէրի աղայի ֆիիսամընը տայիմա մաղհարը էլթաֆը բէպպանի օրմասընը ճէնապը Հաղդատան թէմէննի իլէրիմ։

Ֆէյ շէհրը թապուտուղ 1233 Պօրմա թարիխի վէ ֆիյ 5 շուալթ սէնէ 1872 իրիսթիյան թարիխի։

Մահալի իմզա

Թիրի Բավարա վէ Պիդայա Նունթա Բահթա Բունտէղնա Մահա Տուամար Եաղատի Եաղա։

Եանի

Ամամ վէ էշրէֆ վէ ղայէթ միւթէպէր Բաշիչահ Շէմս Թալի՝ հաքիմ Պօրմա։

Ճարօն հիւքիւմէթինին բայիճանը թը պուլունան Եէտօ շէհրինտէ կէչէնլէրտէ պէօյիւք պիր եանկըն օլտուղու թելէկրաֆլէր իլէ խապէր ալընմըշըր։

Պուտէֆա թանանամ ղաղէթա մէղքիւր եանկընըն հադգընա պաղը թաֆսիլատը հավի պիր մէքթուպ նէշր իթմիշ օլտուղունան այնէն թէրճիւմէսինի տէրճ իտէրիղ։

Եանկըն, շէհրին թա օրթասընտան զուհուր իտէրէք, էթրաֆա սիրայէթլէ եէլբաղէ կիպի աչըլըպ տաղըմըշ, վէ տօղուզ քիլօմէթրօ ուզունլուղունտա պիր տայիրէ տէրուռնինտէ պուլունան էպնիկէյի քեաֆիլէն եաղմըշ տըր։

Էլբոպալըլարըն ինչա իթտիրմիշ օլտուգլարը խանէլէր իլէ, շէհրին իչինտէքի մապիտէր, (իպատէթ մահալի, եա ճամի, եա քիլիսէ) աթէշին պիր դաթ տահա քեսպի շիտտէթինէ սէպէպիյէթ վերմիշ տիր։ Հէլէ մասպիսի ճէտիա նամընտա պուլունան թէրէ իւղրինտէքի քեպիր մապէտ խայլի վաղըթ ալէֆին թէսիրինէ գարշը տուրտուգտան սօղրա, պիրտէն պիրէ չէօքմիշ, վէ չէօքտիյիս էնտատէ հասըլ օլան բարըլթը տօգուզ քիլօմէթրօ ուզաղտա պուլունան Եօգու Համա նամ շէհրիտէ կէօրիւլմիւշ տիւր։

Հարիպին ղուհուր իթտիյի երթէսի կիւնիւ բիւղկեար պիրաղ տուրմուշ օլտուղունան, հէր նէ դատար սէօնտիւրիւլէմէմիշ խէ տէ, եայըլմամըշ վէ ղայէթ օլ վաղըթ մէյատանա չըղըպ, օթուզ քիլինին եանընը ղը վէ իքի եիւզ պին դատար նուֆուսուն խանէսինդ դալարդը, վէ օնպէշ միլեօն ֆրանդըղդ էշեա վէ պինանընն թէլէֆ օլտուղու թէհագդուդ կէլէմիշ տիր։

Եէտօնուն պիր պէօյիւք մահալէսի թադրմը իլէ եանդ, հասըլ օլան օվէտէ եալընը ղտօնդար դալմըշ ըտը։ Եէվմը մէղզուրտէ հէր քէս մահալը հարիգէ կէլէրէք, քիմի պաղը էշեասընը արամադ վէ քիմի տախի եէնիտէն խանէսինի եափմադ իչին քէրէսթէ թաշըմադ իլէ մէշզուլ իտի, շուրասը աճայիպ տիր քի, պու մէմլէքէթտէ եանկընն նէ տէրէճէ չէտիտ օլուր իսէ օլսուն, հիչ քիմսէնին ումուտ քէսիլմէյի վէ ֆիլմուրի օրմայօր, ղիրա հարիգ պուրատա ատտի հիւքմիւնէ կիրմիշ, վէ հէր քէսին միւտտէթը էօմրիւնտէ պիր տէֆա օլսուն տիւշարը հարիգ օրմասընէն լուզումու գարարլաշմըշ պիր մատտէ պուլունմուշ տուր։

Իչթէ դիրը օլունան զտօնդար տախի, պէօյլէ վաղըթլարտա հէր քէսին էշեասընը դաշըրըպ մուհաֆաղա իթմէսի ֆիւթարասընա մէպնի եաբըմըշըր տըր։

Իշպու զտօնդար քեակիր վէ տիվարլարը զայէթ դալընը, վէ իւսթիւթօնօղ վէլ հասըլ աթէշէ տայանը դավի պիրէր պինա օլուպ, պունլարընը պիր ուֆաղ բէնզէրէսէյլէ պիր պէօյիւք գաբուսու վար տըր։

Էվ սահիպլէրի, պիլ ճիւմլէ ղիյդըյմէթ էշեալէրինի, պունլարընտէ տէրուռնինէ վաղ իլէսիքտէն սօղրա գաբուսունու գաբայըպ, վէ արալըգլարընը սըվայըպ, խանէսինին եանմամասընը ասլա զայրէթ իթմէյէրէք չըգար կիտէր։

Ճարօնլուլար, եանկընընն էօնիւնիւ սըմադ, վէ եա մէն իթմէք խուսուսլարընտա, իղթիղա իտէն թէատրիլէրին իթթիհադընտան պէրի վէ պի պէհրէ խսէլէրտէ, հարիգին թէէսիրատընա թէհամմիւլ իլլէմէքտէ տօղրուսու պիրինճի միլլէթ տիրլէր։

Շէհրը մէղքիւրուն իքի միլիօնա եադգն օլան ահալիսի, եանկընն էսնասընտա էօյլէ պիղիմ կիպի թէլաշ վէ էնտիշէ կէօսթէրմէյիպ, պէլքի հէր քէս կիւլէրէք օյնայարագ էշեասընը դաշըրմըշլար տըր, քեարկիր զտօնդարտան մատտա խանէլէր ախշամ օլտուգունտան, մէղքիւր եանկընտա եանան մահալլէրին ալթը այ դատար քեամիլէն պինա վէ ինչա օլունարագ, պիր կէօնէ էսէր դալմայացաղը մէմուլ տուր։

Իրլանտա ատտասընա պաղը իմթիյազաթի իթտաը թալիսինտէ պուլունան բարլամէնթօ աղասընտան Միսթր Մաքիվայիր նամ զաթրն բիյատէթի թահթընտա պիր ճէմիյէթ ադտ օլունուպ, պունտա իսթիղլալ իտատասընտա պուլունան ֆէնիյան կիւրուհինին էֆքեարը թադպիհ իլէ պէրաբէր, Իրլանտատա Բրօթէսթան բահիպլէրին վարիսատը դաթ՝ վէ էմլաքընն ումումէ այիտ դըլընմասը իլթիղամ օլունմուշ, վէ Իրլանտա քէօյլէրի իլէ Ինկիլիզ ամէլէսինին իտատասը, էսասէն միւթահիւտ օլտուղունտան, Իրլանտէղլէր իլէ Ինկիլիզլէրին միւթահիւտ օրմասը լազըմ կէլէճէյի սէրտ ու պէյան իսթիմիշ խէտէ, ֆէնիյան կիւրուհի պու նասիհէթի տիյնէմէյիպ, իսթիղլալ սէվտասընտան ֆէրաղէթ իյլէմէյէճէքլէրի հավատիսաթատան տըր։

Ինկիլթէրրատա թաթիլ էշղալ ղիյատէլէշմէքտէ օլուպ, եիւզ էլլի պինանէֆէր ղըրատթ, վէ եիկիրմի պէշ պին նէֆէր մարանկօզ ամէլէսի իւճրէթլէրինին զամմընը թալէպ իլէ, իշտէն չէքիլմիշ, վէ ամէլէ մէպուսասընը կիւնտէ տօղուզ սաաթտան զիյատէ չալըշմամագ շարթը իլէ, իւճրէթլէրինին արթըրըլմասընը թէքլիֆ իթմէքտէ օլտուգլարը կիպի, մատտէն ամէլէսի տախի ալթմըշ պին քիշիտէն միւրէքքէպ պիր պէօյիւք մէճլիս իթմիշ օլտուգլարընը եաղան զաղէթալար, բարլամէնթօ, ամէլէնին պու գատար քէսրէթ իլէ իթտիքլէրի թէքլիֆի ըէտտա իտէմէյիպ, մինասիպ պիր նիզամնամէ վաղ իտեճէյի մէմուլ տուր տէնիյօր։

Հադայիգ։

ՄԻԼԻՃԷ

Խայլը միւտտէթտէն պէրու պէյնէլ միլլէթ թէքեավուն իտէն մէսէլէյէ հէր նէ գատար մէղհէպ վէ վիճտան ըէնկի վերիլէրէք, օլ վէճհ իլէ տայիմի սուրէթտէ պիր թադրմ էօղիւրլէր տէրմէյան գըլընմագտա իսի իսէտ, էրպասը տիդգամ ինտինտէ մէսէլէյի մալիումէնին սըրֆ զարաղ ու նէֆանիյէթտէն իպարէթ իտուկի չիւպհէսիզ իտի։ Իշպու սահիհլէյին իսպաթլարը կէչմիշտէ բէք չօգ իսէտէ, շու սան վաղըթլարտա վուգուա կէլէն պաղը ահվալատան քէյֆիյէթ պիր գաթ տահա զահիր վէ նիւմայան օրմուշ տուր։ Շէյլէ քի, պա իրատէի սէնիյէ, Էրմէնի Գաթօլիք բաթրիկինին մէմուրիյէթի իճրա վէ իլան գըլընտըգտան սօղրա, էֆրատը ճէմաաթտան պաղըլարը, միւմկիլէյհէ իթտաթ վէ միւրաճաաթ իթմէքտէ, մէղհէպ վէ վիճտան վէսիլէլէրի իլէ քէնտիլէրինի մազուր վէ միւսթէանա թութմադ իչին տին ու մէղհէպի քէլ էվվել էլէ ալըպ, իղհարը մուսալիֆէթտէ իսրար վէ տէվամ իթմիշլէր տիր։ Հադրդէթի հալի զահիրէ իսրաճ, վէ վաղը օլան հէր միւշքիլատը էօնիւնիւ ալմադ իչին մէսմուսաթընը, նազարէն, Պապը ալի վէ ռիւթպէթլու բաթրիգ էֆէնտի հաղրէթլէրի չէյլէ պիր թէրթիպ իթթիխաղ իտէրլէր։ Էվվել էմիրտէ բաթրիգ էֆէնտի մահը հալին 15 ինճի կիւնիւ պիր թադրիր իտէրէք, եէվմի մէզկուրտէ պինանէֆս զաթը հաղրէթի Սատարէթբէնահլէյ թադրմի իտէր։

ՄԱԱԼԻ ԹԱԳՐԻՐ

Բաթրիգլիք մէմուրյէթինին լյֆայի վէզայիֆի մէֆրուզէսինէ, վէ ճէմաաթա այիտ ումուր վէ խուսու-

սաթը պիտի զարաշ վէ պիտի խոթիս-նա հիւանիւ թէսվիյէսինէ սարքը մէճտուտ վէ պէզլի վիւճուտ օլուն-մագտա իսէ տէ, էֆրատը ճէմաաթ-տան պաղբլարը հէր նէ էֆքեարա մէպնի իսէ, ուժուրու վագտալէրինին թէսվիյէսի իշլն բոթրիդխանէյէ միւրաճաաթտա իշհարը թերէտտիւտ վէ իհթիրազ իյլէտիքլէրի ասնաշբլ-տրբնտան, մաթլուպու Ալի վէճհլէ պէյնէլ միլլէթ հիւանիւ իթթիֆաք վէ իմթիզաճը իսթիքմալի էսպապ վէ վէսայիլինի էն պաշլը ֆէրիղէյի զնմէթ պիլտիկիմտէն, օ մագուլ-լերճէ տախի էմնիյէթի քեամիլէ հու-սուլի զրմնընտա պիր թէտպիրի մու-վագգաթ օլմագ, վէ էվվել էմիրտէ բոթրիդխանէմիզտէ իգամէթլէ, ճա-նիպլի Գապը ալիյէ սէնէտի մախսուս թագտիմի իլէ մուհաֆազասընը թէա-հիւտ իթմիշ օլսուզում վագիֆէյի թագտիրը իլէ մուհաֆազասընը թէա-հիւտ իթմիշ օլսուզում վագիֆէյի թագտիրէթի պիլ իշրա, քիլիսէլը-ճէ բոթրիգլէրէ մէմուրիյէթինէ սյիտ չէյլերէ, վէ բոթրիգլէյին հուգու-գու գասամէ վէ մերիյէսինէ հիչ պիր վէճհլէ սէքթէ վէ խէլել կէլմէմէք շարթիյլէ, եալընըզ վաքիթիզ վէ նի-քեահ վէ ճէնաղէյէ տայիր բոթրիգ-խանէտէն ալընաճագ թէղքիրէ վէ իրմուխապէրլէրին ղբյուտ վէ մուհա-սէպաթը քէմաքեան բոթրիգխանէյէ այիտ վէ բաճի թուրմուրմագ իւղրէ, Գապը ալիսէ թէնթիպ պույրուլճագ պիր մագամ վասըթաը իլէ խոթե-յէնէրէ իրմուխապէրլէրին վէրիրիլ-մէսի պատրնտա ևն։

Զաթը հաղրէթի ղէքեալէթբէ-նահի բոթրիգ էֆէնտինին իշպու էֆ-քեարը խալիսանէ, վէ միւղ իհանէ-սինի թագտիր վէ բէսէնա իսէրէք, սաթեսէքի թալիմաթը Պէյլիքճիի տի-վանը Հիւմայուն սասատէթլու պէյ էֆէնտիյէ իրսալ պույուրուր։

ՅՈՒՐԷԹԻ ԹԱԼԻՄԱԹ

Սասատէթլու Պէյլիքճի էֆէնտի հաղրէթլէրինէ թալիմաթը մախսու-սէ վէ մուվագգաթէ տիր։

1՝. Թէպասյը Տէվլէթի ալիյէտէն օլան էրմէնի Գաթօլիքի միլլէթի բոթրիկի նասպ վէ թայեին պույրու-մուշ իսի։ Պու միլլէթտէն օլան պա-ղը քէսանըն էֆքեարընա իլգայի զըատիյէթ իսէն պաղը ասարըն հիւ-նիւ իթթիհատ ու ինգըլապաթա տե-կին նիզամաթա մերքու թիյէթի պու-լունան պաղը մէվատտը մախսուսէ-տէ «մուվագգաթէն» պիր մահալի միւրաճաաթ իթթիֆաղի, «նիյաթը խալիսանէյէ մէպնի» մուվաֆֆագ վէ միւնասիպ կէօրիւնմիշ, վէ «ումում միլլէթ հաղգըրընտա» բոթրիգ էֆէնտինին «ասֆիֆիյէթի էֆքեարը» պու պրոպատ «միւսայիտ» օլսուզու տախի պիր գըթա «թագրիր» իլէ զահիր օլմուշ ասուր։

2՝. Բոթրիգլիկին ճանիպի Տէվ-լէթի Ալիյէտէն մինէլ գատիմ սէր-քեար օլան իմթիյազաթ վէ վէզայի-ֆի «ումումէն» վէ «քէմաքեան միւ-թէպէր» օլաճագ տըր։

3՝. Ինտիֆայը զըատիյէթլէ Գա-թօլիկլերին իթթիհատ վէ իթլաֆլէ-րի հրսուլընամէ եինէ եէրինէ կէլմէք շարթիյլէ, ադատ նիքեահ վէ վաֆ-թիզ վէ տէֆնի էմմաթ խուսուսա-րընտա բոթրիգխանէյէ միւրաճա-աթտան միւճթէնիպ օլաճագ էֆքա-սան եալընըզ պու իշ մատէյէ միւն-հասրբէն վէ մուվագգաթէն իմ ու խապէրլէրի թարաֆը սասատէթլէրին-տէն, եանի Պէյլիկճիլիք մագամը-տան իմա օլունաճագ տըր։

4՝. Իսպաթը հուգուգու չախսիյէ իշլն, թախսիրի լոգրմ գիլինկլերին թէքերի ահկամ իշլն, մահալինէ միւրաճաաթտան իսթինքեաֆլէրի թագտիրինտէ, էրպահնէ թէքէխրաթ իլէ զատը վուգու պուրմամագ իշլն էֆքրատը միւսթէքիլիֆէ մուվագգա-թէն պէյլիկճիլիք մագամինտան թէքիլիֆ օլունաճագ, վէ շախսի վա-հիտէ միւնհասրը թուրթուրմամագ շարթիյլէ, մագամա պիր փափաս ճէլպ խարիէճէք տիր։

5՝. Բոթրիգ էֆէնտի տախի բոթ-րիգխանէյէ հիսապ վէ մուամէլաթը-նը վէ թարաֆը վալալերինտէն վէ-րիլէճէք իմ ու խապէրլերին միւֆրէ-տաթընը մագամը սատատէթլերինտէն թէսլիմ պիրլէ, անըն իւզերինէ մու-հաֆազայի զըյուտ էյլէյճէք տիր։

Պու թալիմաթը Ալինին ըէսմէն իլան վէ թէպլիղ օլունմասը իշլն մահը հալին 20 ինճի սալը կիւնիւ Մըսրըլըզատէ Պօղոս վէ Ամտան պէյ-լեր, Գույումճեան սասատէթլու Պետ-րոս էֆէնտի, Ապտալ օղլու Յովհան-նէս վէ Մաղարեան Գրիգոր էֆէնտի-լեր Պէյլիկճիլիկ մագամընա ճէլպ օ-լունուրլար, վէ մասալի թալիմաթ թէպլիկ գըլընտրգտան սօղրա, նէ մուամէլէ վէ միւղաքբերէ օլսուզու պիպլերէ նամալիմ իսէտ, անճագ ֆէրասը կիւնիւ պիր դաշ չէվաթ պէյնինտէ խաֆիյէն պիր մէճլիս ադտ օլունուր, վէ պունուն իւզերինէ տա-հա ֆէրասի բէնչիմպիհ կիւնիւ Ղալաթասա Ս. Փրկիչ քիլիսէսինտէ պիր 150 քիշիտէն միւրէթթէպ վէ էքսէրիսի մէճհիւլ իւլահվալ քէսան-տէն իսպարէթ օլարագ, պիր մէճլիս տախի ճէմ օլունուր, ֆաղաթ միւ-մայիլէյհիմ զէվաթ իլէ սայը միւ-թէպէրան ըէսմէն պույունմագ։ Պուն-լար օրատա պիր թագրմ քէնտի քէն-տիլերինէ պաղբրըզ չաղբրարդան սօղրա, Պէշիքթաշլի Հ. Աղէքսանդր, վէ Աշճեան վարդապետ, վէ սայը պիր դաշ վափաս պաշլարընտա օլ-սուզու հալտէ, Գապը Ալիյէ ասզ-րու եօլու էլէ ալբրլար։ Վէ եէվմի մէզպուրտէ Եահուտի միլլէթինին իսխամ պաշբսը Գապը Ալիյէ ըէսմէն կիթտիյինէ թէսատիֆ էյլէտիքլէ-րինտէն, օնլարրն դալապալբզընա դաթբլարագ, զաթը հաղրէթի Սէ-տարէթիվինահի հուզուրունա չբզ-մագ խաթէրլէր իսէտ, դապուլ օ-լունմայրպ։ Եալընըզ իքի իշ քիչի չաղբրբլբը, վէ իշերի կիրտիքլերին-տէ, նէ իշիւն կէրտիքլերի ադնաշբ-լարագ, միւսթահագդ օլսուզբրը իւզրէ ճէվապ ալտրդտան սօղրա, օ պիր վափասլար վէ էհալի թերք էտիպ դաշարլար։ Պիր դաշը Պէյլիկ-ճի էֆէնտիյէ կիտիպ, իֆտաէյի հալ իսէրլէր։ Պունուն իւզերինէ մահը հալին 24 իւնեիւ կիւնիւ թէքրար պիր խոթիսա դաթէմէ ալբրպ, եինէ Հ. Ալեքսանդր վէ Աշճեան վարդա-պետ Բուպեան սարկաւագ, Թընկըր Կարապետիկ էֆ. վէ Ադնաւոր Սերա-ֆէն էֆ. վէ Հաճի Պիյար Յովհաննէս էֆ. Պէյլիկճի էֆէնտիյէ միւրաճաաթ իսէրէք, ադատէմքի թալիմաթին հիւ-սիւտինի պիր աղ տահա թէվսիյէ վէ պիր գաշ մասատէնին իլավէ օլունմա-սընը րէճա իսէրլէր։ Պու պապատ քէնտիլերինէ միւսատատ օլունաճա-ղը պապը չէրայիթլէ պէյան օլուն-տուգտա, պունլար այագլարը իլէ չուդուրա տիշտիքլերինի, վէ պու մուվաֆֆագ ամէլերի իլէ, ադատէմքի տավալերինին տին ու վիճտան քէյ-ֆիյէթի օլմասրդընը ալէնէն վէ ըէս-մէն իսպաթ իթտիքտէն սօղրա, քէն-տի քէնտիլերինի վէ պապը սաֆտէ-րունլարը ալտրամագ իշլն, մեսեր-ըէթ վէ շիքանիյէթ իլշար իսէ, ըէք, պիղէ այրըճա իտարէ վերիլտի խիւլեասըյա, մահալլերինէ ավտէթ-լէ, քիմի քիլիսէ գամբանալարընը է-լէ ալբը, քիմի Սատրազամ էֆէնտի-միզ Գապը ալինին օրթասընտա ան-նըմտան էօրտիւ, պաղբսը կէօրտիւ-նիւզմիւ պիզ հէր չէյի Պէյլիկճիյէ թէսլիմ իթտիք, հագգընընտան կէլ-տիք տէյէրէք, շարապ գատէհլերի-նի պօշատրպ տօլտուրուրլար, վէ պէօյլէ նէշրի արաճիֆլէ էօթէքինի պէրիքինի ալտրամայա կէղերլեր։ Պունլար ասլա խաթրրա կէթիրմէք իսթէմէզլեր քի, շու վէճհ իլէ ըզ-հարը շատիւմանի իթտիքլերի կիւնատ տավալարընը քեամիլէն գայպ իթտի-լեր, չիւնքի բոթրիք էֆէնտիյէ միւ-րաճաաթ իթմէք տինիմիզէ վէ վիճ-տանըմզա էլ վերմէղ տէյէն սօֆու-դաթօլիքլեր, չիմտի նանբլ Պէյլիք-ճի էֆէնտիյէ միւրաճաաթ իսէճէք-լեր, վէ էյեր պունա միւրաճաաթ իթմէքտէ ամն ու զամիրլերի բահաթ իտէպիլիյօր իսէ, բոթրիքճէ միւրա-ճաաթ իթմէք մէղհէպճէ միւմքինսիզ տիր տէյու, նիշին տէտիլեր։

Էկեր բոթրիք էֆէնտի, քէնտի ագըլլարը իլէ Ամֆօրօզլու վէ ղայրի Գաթօլիք իսէ, Պէյլիքճիի տիվանը հիւմայուն սասատէթլիւ Նէյալի պէյ էֆէնտի հաղրէթլերի, Բօմա նաղա-բընտա վէ պու մագուլէլերինէզտին-տէ միւթէպարէք վէ Գաթօլիք մի տիր։ Էկեր բոթրիք էֆէնտինին մէ-մուրիյէթի «Բօմաճա թաստիդ օրմա-մըշ», Բալիօն կէլմէմիշ տէյիպ, էօ-ղիւր իթմէլերի տահիհ իսէ, Պէյ-լիքճինին մէմուրիյէթի Բօմաճա նէ-զէման թաստիդ գըլընտը, հանկը կոնդակ իլէ քէնտիսինէ սէլահիյէթի բուհանիյէ իմա օլունտու, հանկը թարիխտէ Գաթօլիք քիլիսէսինէ իտ-խալ օլունտու, կէօրիւնիւր քի, նա-սըլ միլլէթ քէնտի դավլերի իլէ քի-լիսէտէն իխրաճ օլունտու իսէ, պէյ-լէտէ Պէյլիքճի էֆէնտի այնի օ դավ-լիլէ այնի օլ թարիխտէ քիլիսէ գու-ճաղընա իտխալ օլունմուշ օրմալը տըր։ Եօգ էյեր, Պէյլիքճիյէ միւ-րաճաաթ օլունաճագ մէվզուը իշլն, պունլար սըրֆ ճիտանի օլսուզուն-տան, մէղհէպճէ վէ վիճտանա այիտ չէյլեր տէյիլ տիր, տերլեր իսէ, նի-չին չիմտիյէ տէկին տին ու վիճտա-նը օրթայա աթարագ, բոթրիք է-ֆէնտիյէ միւրաճաաթ իսէմէյիզ, տինիմիզէ տօղունուր, վիճտանըմը-զա էլ վերմէղ տէտիլեր, վէ հալա ըս-բար իթմէքտէ տիրլեր։

Էյլէ իսէ, թէքքավուն իտէն մէ-սելէ հաղրդէթէն տին ու վիճտան մէսէլէսի օրմայրպ, սըրֆ զարաղ ու-նէֆսանիյէթ տավասը տըր, միլլէ-թէ խայինլիք վէ տեվլէթէ իթտաաթ-սըզլըգ, վէ բոթրիքլիք հուգուգ-ունու էնվայլ տէսիսէլեր իլէ չիւ-րիւթմէք գաստի տիր։ Վէլ հասրլ սաֆտէրունլարը ալտրամագ, վէ ֆի-ղուլի եէրտէ տէվլէթի թաճիզ վէ թաղեիք իթմէք մատէսի տիր։

Պապալըմ քի արթրդ պունատ պէյլէ հիյլէսի շու վէճհ իլէ զահիր օլունան պիր տավանըն իսթիմայի, վէ պու մագուլէ տէսիսէքեար ու խա-յինանա միւսատատ իթմէք տէվլէթ-ճէ ու միլլէթճէ ճայիզ օլաճագ մը տըր։

Էկեր բոթրիք էֆէնտի պալատէ մուհարրեր օլսուզու վէճհ իւզրէ, պու խուսուսատա պա թագրիր միւ-սատատ իթտի իսէ, սահիհէն խէ-լեսատիւտ վէ իհթիրազ իտէնլեր իշլն իթտի, օ տա մուվագգաթ միւ-ըէթի վէ բոթրիքլիկին հուգուգու գասիմէ վէ մերիյէսինէ հիշ պիր վէճհ իլէ խալէլ վէ սէքթէ կէլմէմէք շար-թը իլէ, տէյիլ գաստին բոթրիքլիք ալէյհինտէ գըյամ իթմէք, վէ բոթ-րիքլիկին ղերրէ գաստը պիր իմթի-յազընը չիւրիւթմէք վէ սուի իսթի-մալաթա մէյտան վերմէք իշլն, վէ էկեր ցեվլեթի Ալիյէ, հուգուգու իլէ իրթիպաթը պույունան վէ քէն-տի թարաֆընտան պա Պերաթը Ալի թաստիդ պույրուլան պիր բոթրիքին թագրիրի նէ իթիպարէն պու ղազ-տէ միւսատատ պույուրմագ էֆքեա-ըընտա պույունտու իսէ, միճճրրէա պէյնէլ միլլէթ իպդայի սուլհ վէ իմ-թիղաճ իշլն իթտի, տէյիլ քի պա-ղը զարաղքեարանըն իճրայի մերամ իթմէլերինէ մետար վէ վեսիլէ վերէ-ըէք, բոթրիքլիկի չիւրիւթմէք վէ պէյնէլ միլլէթ մայէի ֆիթրն ու ֆէ-սատը պիր դաթ տահա արթըրմագ իշլն։

Շիմտիյէ գատար եաղբզբարբ-մըզտան օգույանլար աղնասընլար քի, մուխալիֆլերիմիզ պաղբլարընը ըզ-հար իյլէտիքլերի մէսերրէթի վահի վէ սաիթէ տիր, չու վէճհ իլէ իլթիզամ իյլէտիքլերի մէպէք, տավալարընը հաղգընը վէ հօրուզ օլսուզունա տէլիլի ալէնիյէ վէ դավ իյէ տիր, վէ բոթրիք վէ տեվլէթի թարաֆը-տան միթէսավվէր օլունան միւսա-սատ ղայրի լայբք տըր։ Մուխալիֆ-լերիմիզ այնի օլ սեվ ինտիքլերի կիւն-տէ տավալարընտան տիշիւպ, ինզա-ըը ամմէտէ հաղգընըզլըգը վէ մէն-ֆուրու ալէմ օրմագլըգը դաֆթան կիպի կիյինմիշ օլսուլար։ Ճէնապը Հաղդ իշլթէ պիօյէ պիր սատտրն մալինի էլինտէն ալմաղտան էվվել, ադլընը ալբը «նախ յիմարեցուցա-նէ, ապա կորուսանէ»։

ՊԻՐ ՆԱՀՈՒՏԻ ԳԱԹՕԼԻՑԻ

Սէտանըն Եահուտի Գաթօլիյի ( ) սահիհէն սէօյլէտիյինի պիրմէզ, խա-թա վէ սեվապը պիր պիրինտէն ֆէրդ էթմէզ, պիլտիյինտէն վագ կէչմէզ, ադլի վէ մանթըզի, չերի վէ քիթա-պի միճճատէլէ էթմէք հիշ պիրմէզ, անուտ հալինտէ ճահիլանէ սապիթ դալարագ ասլա սէօզ ու նասիհաթ տիյնէմէզ, խրիսթիյանըզըն չարթ ու շուրուրթունտան, վէ քիթապը չերիֆէնին ահքեարը մէզայասընտան պի խապեր էսֆէլը սիֆէլատէն պի-բիսի իմիշ։

Զիրա կէչէնտէ «քիթապըմըզ ին-ճիլի չերիֆ» տիր պաղբրան հերիֆ, պու տէֆա տա օնու պիր թարաֆ է-տիպ (զավալլընըն իշլնէ կէլմէսի) Թէվրատը էլէ ալբը, վէ պիղէ տէ Թէվրատ օղումագա նասիհաթ վերիր։

Խոստովանահայրըմըզ, չօճուգլու-զումուզտան պէրի Թէվրատ օղու-մամագ իշլն պիզէ թէնպիհ վէ նա-սիհաթ էթմիշ իսի իսէ տէ, մերգու-մուն ճէվաղը իւզրէ, բազար կիւնիւ օթուրուպ իպթիտասընտան նիհայէ-թինէ տէյին կէօզտէն կէչիրմէյէ նի-յէթ էթտիք։

Պիսմիլլահ տէյերէք իպթիտա-լարընտա պիր եէրինի աչար աչմագ, հասուսրուգտան նաչի իքի գարտաշ պօղազ պօղազա կէլէրէք, նիհայէթ

---

(1) Խղճահարլըգ եանի մէղհէպճէ հէր չէյտէ զամիր եօրմագլըգ մագպուլ օրմա-յըպ, պէօյլէլէր ճէնտէթ եօլունու պուլա-լըմ արզուսի իլէ չօդ վագթի քէնտիլերի-նի ճէհէննէմէ իլգա էտերլեր։ Իշթէ պի-զիմ խղճահար գաթօլիք տէ պու գապիլ-տէն օլարագ, խրիսթիյանըզը պըրագզպ պու տէֆա եահուտիլիկի էլէ ալմըշ, պէօյ-լէ կիտէրսէ տահա պիր գաշ մէղհէպճէ ինա-ռեգալ էտճէճէք տիր։

պէօյիւք քիւչիւք Հգարսաշրնը չադ-մագ թաշը իւէ պօղաղլամագտա օլ-աուզունու կէօրիւնճէ հիստէթ տու-յարագ, օրասընը գաբայբվէրտիք։ Մէրագլէ պաշդա պիր եէրինի աչ-տրդ ըմրզտա, պիր գաչ գարտաշլար պիր մահալտէ թէճէմնիւ էթմիշ օ-լուպ, իչլերինտէն պիրիսինի մէզա-տա չըգարբպ, պիր թաճիրդէ բազար-լըղա կիրիշմիշ օլտուգլարընը անա-յընճա թաճիւպ էտէրէք օրասընը տա գարատրդ։

Վէլ հասըլ նէ ուզատալըմ իլերի վարտրդճա վ իճտանըմրզա տօգունուր էջլէ զարայիպ հալէրէ թէստիւֆ էթտիք քի, սաֆտէրունլերէ գայ-թակղութիւն իյրաս օլուր իհթիրա-ղիւէ նագլինտէն սարքը նազարլէ, բահմէթլի խոստովանահայրըմրզը-ն պու խուսուտտա բէք ղիրատէ հագ-ղը օլտուզունու, վէ պիզիմ "քէլ ե-գ խէնին" պիզէ թէվրատ օգուտուն տէյի նասիհաթ վէրմէսի եահուտի-լէյի էլէ արմշ պուլունտուզունու աղնայարագ, տօղրուտու էրէյիճէ ճա-նըմըզ սրզըբը։

Թէվրատընը հէլէ պիր եէրինտէ "ակն ընդ ական, և ատամն ընդ ա-տամն" տէմէսինտէն պիր շէյ աղ-նամայարագ թէնֆիսիրամընա (մէկ-նութիւն) միւրաճաաթ էթմէսինտէն նէ՞ աղնաշըլըբ։ Էկէր իսրա-ելսիթան իսկ, ինճիլի շէրիֆտէն մի-սալ կիրատ էթմէլի իսի. եօգ, եա-հուտիլէյիլէ միճատէլէյ կիրիշմէք արզուսինտ իսկ. ատատուածատան վարդ ատէտղերէ վէ եախատ Գաթո-լիքլէյին ըէյիսի բուհանիսի լանիս-թի բարա հագրէթլերինէ միւրաճա-աթ էթմէլի իսի։

Պիզ "նոր խրայէլէր վէ նոր ե-կամուտարբ" արամայա դալգը շմա-մըշըզ, պիզիմ մէմուրկէթիմիզ պու տէյիլ տիր։

Պունու տէմէմիզլէ թէվրատը պէր թարաֆ էթմէք աղնաշըլմասընն, խայր, լաքին աւետարանընն էն գօլայ վէ ատտէ սուբէթտէ եաղըմշ պիր քէլամընա եանըշ վէ քէօթիւ մանա վէրմէյէ դալգըշան պիր ճահիլ իլէ, թէվրատտան մուպահատաթէ կիրիշ-մէք քեարը ադլ օլմասըղընը պէյան էթմէք իսթէրիզ։

Մութէվէֆա Բիւբէլիանա բա-նադրեալ տէմիշ, մէլուն տէմէմիշ ի-միշ, մանէն լքիսիստ պիր եօլա չը-գար օլտուզունու անպաթարդ, վէ աֆօրօղ լուղէթի պէն ատֆա լանէթ թէրճիւմէ էթմիշ օլտուզունու սեօյ-լէտիք, պէօյլէ նապլեճա վէ թահդի-ռամիզ լուղէթլերի նէրէտէն պուլուսը չըգարարընը, վէ Աւետարանընն համենը քէօշէսինտէ մէսթուր պու-լունտուզունու պիզէ կէօսթէրմէսի ի-չիւն ըիճա էթտիք, պիհուտէ եօ-ռուլտուգ, մէկերչի հերիֆճըղաղ խը-ըիսթիանլըղը թէրք էտիպ եահու-տիլէյի էլէ ալալը խայրը զէման ը-մըշ, պիրմէտիք, մարդարէ տէյիլ ի-տիք եա։

Եահուտի գաթօլիք, չու հալ ու հարէքէթի իլէ, պիր տէ դալգարտը արալըգտա ար ու հիճապ էթմէյէ-րէք, Քիլիսէի շերիֆտէն թարտ օ-լունան, մէթրուտ օլան, մուխալի-ֆիմիզ տէյի պար պար պաղըրը-ը, քէնտիսի իսկ Քրիստոսա հագարէթ վէ ինճիլի շերիֆին ավամիրի իլահի-յէսինէ զարշը հարաքէթ էթտիի ի-չիւն Ալլահընն տերկեահընտան թարտ ու մէթրուտ օլտուզունու հիչ խայալ էթմէյօր։

Քրիստոսա պէտ տուա էթտի տէ-յի, պու անէ տէյին չու աղվիեաթ ու հագարէթի հանկը խրիսթիան վէ հանկը իսլամ ճէսարէթ էթմիշ տիր սէպլէմէյ։

Էկէր Քրիստոսուն, հաղըրունուն հալէրինէ աճըյարագ, Մի լայք 'ի վերայ իմ տէմէսինտէն պէտ տուա մանասընը չըդարբրսա, եա, Պետ-րոս առաքեալա "երթ յետս իմ սա-տանայ" տէմէսինտէն նէ՞ մանա չը-դարաճագ սրը։

Եահուտի գաթօլիք, պիզ քէն-տիսինէ աֆվ էտերիզ տէտիյիմիզէ պարշը, օ սա պիզէ աֆվ էթմէյէ-ճէք իմիշ. պէլլի պիր շէյ, ղիրա պիզ խրիսթիան վէ Նոր իսրայէլ օ-ատուզումուզ վէ ինճիլի շերիֆին թէն-պիհէրինէ իմաաթ էթտիկիմիզ իչիւն, պիզիմ պօրճումուզ տիւշմանլարըմը-զա պիզէ աֆվ էթմէք տիր։ Ֆագաթ քէնտիսի եահուտի վէ հին իսրայէլ օլուզ թէվրատտան մատա պաշդա քիթապ թանըմատըզը իչիւն քէնտի պօրճու տա աֆվ էթմէմէք տիր։ Պունա կիւճէնմէք ղաբմ տէյիլ։

Եահուտի ըուղէթի գուլլանտը-ղըմըզ իչիւն Մուսավիլերէ հագա-րէթ մաղամընտա իսթիմալ օլուն-մուշ անպաշըբմասընն, ղիրա հէր մէզ-հէպէ ըիայէթ վաճիպ տիր ինտիմիզ-տէ, ֆագաթ պիր Եահուտի, հէյէ-թը զահիրէտէ գաթօլիքլիք թաս-լարսա, վէ եախատ պիր գաթօլիք, պաթընէն Եահուտիլէյի թէսահիպ էտիպ տէ զահիրէն խրիսթիանլըղը քիմսէյէ գաբտրըմամագ սէվտասըն-տա կէղերսէ ճանըմըզ սրզըբը։

Խիւլասայի քէլամ, հանկը մէզ-հէպտէն, վէ հանկը քիթապտան պահս էթտիյինի պիրմէզ պէօյէ պիր զավալը իլէ պիհուտէ օղրաշաճագ վաղթիմիզ օմմաղրընտան, օղու-յանլարընընզա էյրաս էթտիյիմիզ պաշ-աղրըսընտան տօլայը մաղուր տիրէրիզ։

Սէյեան։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Զաթը հաղրէթի Բատիշահինէն բէսիմի միճէսիմիզերի ինճիլ թէրբա մէշահիր սանտաթքեարանընտան Ֆուլ-լեր նամ զաթըն էսէրի օլարագ թաս-նի օլունմուշ վէ բէսիմի միճէսէմի մէզքիրա համիլ օլան իսմայիլ վա-բօրու հիւմայունու Ցէր սատէթէ միւթէվճհիհէն կէչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ թրիէսթէտէն հարէքէթ էյլէ-միշ տիր։

— Մէքթէպը Սուլթանի շակիր-սանընա թէվղիի միւքեաֆաթը բէս-մինին զաթը հաղրէթի Սատարէթբէ-նահի տախի հաղըր պուլունտուգլա-ըը հալտ տիւնքի կիւն իճրա օլուն-ատուզու մէսմուսթատան սրը։

— Թարաֆը տաճի հաղրէթը Խրտիվի ազամիտէն Ֆրուատտա դա-յէթ կիւզել պիր գատրիյ էթրաֆընա միւնթազամ պիր պաղչէնին թարհ ու թէսվիյէսի վէ պիր տէ ճէսիմ գաբլըճանընն ինչա պույրուլաճագը մէսմու տուր։

— Կէչէն ճումա աբշամը Ղալա-թա սարայընն եանընտա գուտուրմուշ պիր քէլպ չօճուզուն պիրինի ըսը-մըշ ըսը, մէրգումու եագընտաքի էճզախանէյէ կէօթիւրիպ լաղըմ կէլէն թէտարիսինէ պագըմըշ իսէ տէ, սաղ գալաճաղընա իւմիտ եօգ տուր։

— Եանեատա պիր մէքթէպը սէ-նայի թէէսիս օլունմագտա օլտուզու-ա Թիւրքի եագըյօր։

— Թրապիզոնտան էրզրումա թէմոիտ օլան եօլուն ինչասը մահա-լը մէզքիւրէնին սերմայէ սահիպլէ-րինտէն միւրէքքէպ պիր գումբան-եայա իհալէ գըլընճագ, վէ շայէտ պունլար իմթինա էյլէտիքլերի հալ-տէ էճնէպի գումբանեալարա թէրք օլունաճագ ըմըշ։

— Կիրիտ զաղէթասընտա օղուն-տուզունա նազարէն, Պէնկազի էյա-լէթինտէ գըթլըգ վէ մէսատ կիթ-տիքճէ քէսպը իշթիտատ էթմէքտէ օլուպ, էհալի մոհալը սայիրէյէ հիճրէթ էթմէյէ պաշլայաճագը վէ Հիւքիւմէթը անկիյէ թարտիքընտան մերգում պիչարէլերին իհթիյաճաթը զարուրիյէլերի գայրըմագտա օլ-ատուզու իշար օլունմուշ տուր։

— Մէմլէքէթէյնտէ պուլունան Եահուտիլերին իսթիգպալէն թէէմինի ասայիշլերի էմրինտէ տուէլը զամինէ պէյնինտէ պիր գօնֆերանս ագտ իլէ պիր նիզամնամէնին դալէմէ ալընմա-սը, վէ մէմլէքէթէյն իտարէսինէ թէպլիղ իլէ իճրասընտա խտարէի մէզքիւրէնին թահթը մէճպուրիյէթէ ալընմասը խուսուսունուն միւթէսավ-վէր օլտուզու պունտան ագտէմ շու-յու պուլմուշ ուտու։ Խուսուսու մէզ-պուրուն պի էսաս օլտուզունա տայիր Պիւքրէշ ըէսմի զաղէթասընտա կէօ-ըիւլէն պիր ֆըգրա տըր։

Եահուտիլերին պուլունտուգլարը հալ ու մէվգրյին իսլահի հագգը-տա Սալթանաթը սէնկյէ իլէ պիլ իշ-թիրադ տուէլը զամինէ պէյնինտէ պիր գօնֆերանսըն ագտը թէսավ-վուրինէ տայիր օլան չայիէնին պի էսասլըղը տուէլը էճնէպկյէ նէզ-սինտէ պուլունան էմարէթ մէմուր-լարը թարաֆընտան խապէր վերիլ-միշ տիր։

— Կէչէն մայիսին եիրմի սէքի-զինճի կէճէսինտէ, տէհշէթլի օլա-րագ վուգու պուլան զէլզելէտէն տօ-լայը, մաա Բէթրիլ Բատօվիչին մեր-քէզ հիւքիւմէթի օլան, Լազգվա գա-ըիյէսինտէքի հիւքիւմէթ գօնաղը տիվարը, վէ դարիյէյի մէզքիւրէտէ պուլունան թաշրա քիլ իսասընընն պի-նասը եարըմըշ, վէ Թէրղօլ գարիյէ-սինտէ իբի քիլիսա, վէ Լիսօանտիտ քիլիսասը տիվարընընն պիր թարաֆը միւնհէտիմ օլմուշ իսէ տէ, Նուֆուս վէ հայվանաթճա համտ օլուն սա-գաթլըգ վուգու պուլմասընը, վէ իշ պու հարաքէթը արզ իւզէրինէ եիւքսէք տաղլարտան գօրան գա-յալար, տէրէլերի պուլունճայա գա-տար վէրտիյի վէլվէլէի ազիմէ, օն տագիզ գատար միւմթէտ օլտուզու մահալի իշարաթընտան աղնաշըմըշ տըր։

— Իպրէթ զաղէթասընընն սահիպ իմթիեազը Ալէքսան էֆէնտի, պուն-տան ագամմ զաղէթայը մէզքիւրիւ, իբի սէնէ միւատէթ վէ մինասիպ իճրէթէճ։ Թիճարէթխանէ մէմուրլէ-րինտէն Մահմուտ էֆէնտիյէ պիլ իճ-ճար, իճապ իտէն մուգամէլէնամէսի-նի խվգա էթմիշ իլէն։ մումայիյէ յէ Մահմուտ էֆէնտինն խապերի օլ-մագարդն։ զաղէթայը մէզքիրի մուախխէրէն էջճէվայիպ զաղէթասը մուէլլէֆի Ֆարիս էֆէնտինն մա-տուսի Սէլիմ էֆէնտիյէ։ քէզատ իք մինասիպ պէտէլ իլէ թէրք իտէրէք անընը լա տախի։ ադտը գէլթրաթօ իլլէտիյի հալտէ, ապու տէֆա զաղէ-թայը մէզքիւր իմթիեազընը շիտի-քի հիյէթը թահրիրիյէյ իճաբ իլլէ-միշ օլտուզունտան, մումայիյէ յէ Մահմուտ էֆէնտի իլէ Սէլիմ էֆէն-տի բրօթէսթօ իտէրէք, իճրաի մու-հաքէմէսինէ հեվալէ օլունմուշ տուր։

Ճ. Շ.

— Միլլէթիմիզ թէրաֆընտան եիրմի օթուզ քիշի գատար զէվաթ Ղալաթատա Ս. Քրկիչ քիլիսէսինէ կիրմէք իմթէմիշլեր իսէտ, իչերիտէ բուսուտա օլան մուխալիֆլէրիմիզ հէր նասըլ իսէ, զապթիյէ կէթիրատ-ըէք, հագգ տահիպլերինի զապթիյէ-յէ թէսլիմ էթմիշլեր տիր։

Մուխալիֆլերիմիզ քիլ իսէ տէ-ըունինտէ պիր թագըմ սերտէրի կիւ-ըիւհինիւ, սիլահ վէ պատտոնլար ի-լէ սաղլամագտա օլտուգլարը մէս-մուիմիզ օլմուշ տուր։

Վուգուաթ նէ սուրէթ պուլա-ճաղ օլուր իսէ, վէ թաֆսիլաթընը տույաճաղ օլուր իսէք զաղէթամըզդա տերճ իտէրիզ։

— Զօղ տէֆա վուգու պուլան խըրսըզլըզլար էվ ուշագլարըն մա-ըիֆէթլէ իճրա օլունտուղու պէլլի օլմուշ տուր։

Բազար կէճէսի Ղամալը մէճիտ-տէ խանէնին պիրինէ խըրսըզլար տուխուլ էթմիշլեր տիր։

Մէզքիւր խանէնին սահիպի եաղ-ըըղա կիթմիշ օլուպ էվինի պիր պէք-ճիյէ թէսլիմ էթմիշ իտի։

Խըրսըզլար հիչ պիր նըշան պը-ըադմայըպ, էվտէ պուլունան մու-ճէվհէրաթ վէ սայիր փարա էտէր էջ-եայը քի թախմինէն պին լիրա դըյ-մէթինտէ տիր, ալըպ կէօթիւրմիշ-լեր։

Պէքճի իլէ պիր էսկի խտմէթքեա-ըընն պիրի թէվդիճ օլունմուշ տըրլար։

ՍԱՐՐԱՖԻՃԷ

1872 Յունիս 27.

Լիրայի Օսմ. 100 դրչ. հիսապը իլէ.

Ռուսկիզ միրատը	109— 6 փր
Ֆրանսզ ալթունու . . .	87— 8 »
Բօլ	89— 8 »
Ֆրըմիզ ալթունու	51—18 »
Պէյազ Մէճիտիյէ (ֆարդը) .	1—23 »
Պէշլիք վէ մէթալիք (ֆարդը)	103—35 »
Գագըր	120—— »
Գուրօն ագոնթօսու եիւզտէ	3/4

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Յուն. 26	Աքշամ դարանտը . .	59-13
» 27	Սապահ այրլտը . .	59-16
» »	Սաաթ 4	59-13

1865	Իսթիգրազը գուր. չէքիմշ	351- —
1863	» » »	340- —
1869	»	312- 3/4
Սօսիէթէ ժէնէրալ գուր. քէսիք		11- 33
Գրէտի »		16- —
Շրմէնտրֆէր սէհիմ.		175- 3/4

Սօսիէթէ Ավթրօ Թիւրք 11.

Թրամվայ 1293.

Սթանպօլ պանգասը ադսիօնարը 1. 47½.

Ցաղմագնչելար Եղուշունտա Պէօյուք Եէնի խանքն Իթթիսալինտէ Ն. 31 Կիւմիւշկէրտան վէ գումանեանքն մաղազաշնտա սաթելը։

1 Աղբր քիրէճիղ մատամբօլ էջ խասարար հէր էնտէն։

2 Տէօրթ էնտաղէ էնինէ գատար չարշաֆելըգլար։

3 Աղբր ամէրիգա տիմիլէրի։

4 Աղբր բաթիսթա կէօմիէքլիք։

5 Աղբր մերմէր սավաշպուր։

6 Ղայէթ աղբր ամէրիգան պէզլէրի։

7 Տէօրթ էնտաղէ էնինէ գատար քէթէն չարշաֆելըգլար։

8 Քէթէն կէօմիէքլիքլէր։

9 Քէթէն մէնտիլլէր։

Բաղարլըդ եօդ, պիր թօրտան էքսիք սաթելմազ, մէճիտիյէ 21 դուրուշտան սալընը, 10 թօրտան զիյատէ ալանա 0,0 4 սդօնթօսու վար տըր։ 14

Ալէա վէ խալիս Գրպրբս գումանտարիա չարապը, օն պէշ սէնէլիքտէն օթուղ սէնէլիյինէ գատար էսկի օլարագ, քէյֆիսիզլիքտէն գալդան զայըֆլարա գուվվէթ, վէ միտէյի տիւղէլթիպ, թաամը հազվ իթթիրիր, վէ իշտահ ալար օլտուղունտան, ալէա պիր մուալիճէ օլտուղու ամմէյէ մալիւմ տիւր։

Մէկզիւր չարապ Մ. Վիչէնցօ Ծանոնինին Պէյօղլունտա 77 Ն. Էճզանը տիւքքեանընտա, քէղալիք քէօրու պաչընտա Ն. 7 վէ 8 էճզա մաղազալարընտա սաթելմագտա տըր։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆԴԵՐՁ

ԱԶԳԱՑԻՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՄԲ

Գրեց, Հ. Վարդան Վ. Ըստկարեան.

Քիթապը մէկզիւր, նասըլ քի սէրնամէսինտէն տախի մալ իւմ տիւր, քիլիսէ թէվարիխինէ հալի օլուպ հէր Խրիսթիյան իշին օգունմասը էլզէմ խտուկինտէն, մէքեաթիպի ալիյէտէ տախի գապիլի թէտրիս օլունտուղունտան, ղիէննատա թասդ ունէշը օլունմուշ վէ քիթապճըլարտա սաթելմագտա տըր։

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՄԱՆՐԱԳԵՂԵՆԵՐ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

Հաւաքեց եւ յօրինեց Տ. Լ.

Ամեն Հայ գրավաճառաց քով կը գտնուի, նաեւ կամուրջի դէմի պարտադան գինն է 4 ղրշ։

Կեդրոնատեղին է Գ. Ս. Ֆրէնկեանի գրատունը Մէրճան փողոց թ. 67.

ԵՊԻԿՏԵՏԵԱՑ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԻ ԱՌԱԾՔ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՔ

Թարգմանեց.

Հ. Բառնաբաս Վ. Եսայեան.

ՎԵՆԵՏԻԿ Ս. ՂԱԶԱՐ

Եպիկտետոս փիլիսոփայն իմաստասիրութեանը բովանդակութիւն կրնայ համարուիլ այս չքնաղ գրքոյկը, որուն մէջի առածներէն շատը կարծես թէ քրիստոնէի մը գրչէն ելած են եւ մեծ պատիւ կ'ընեն հեթանոս փիլիսոփայն։ Հայերէն գրաբար թարգմանութիւնն ալ իւր պարզ եւ ընտիր ոճովը աւելի ախորժելի կ'ընէ սոյն գրքուկին ընթերցումը։ Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։ Գին 1 ֆր. 75 սան։

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՌՍԱԼԻՄԻ ԹԱՆ ԹԻՒ 2

ԹԱԱ ԱԼԷՔԵԱՆ

ԱՄԷՐԻԳԱ ԷՃԶԱԹԱՆԷ ՎԷ ՏԷՐՕԶԻԹՕՍՈՒ

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ ՆԻՄԷՐՕ 16

Կէրէք մէղքիւր մաղազատա այրընա պիր տէ եէնի էճզախանէ քիւշատ վէ թախսիսի իլէ թաղէլլի վէ էնվէնվիյի ճէկէթլէ մուշթէրիլէրինի լուսնուտ իսկէք սուրէթտէ հէր նէվի էճզալար սաթելմագտա վէ կէրէք Կօսդատա 111 նիւմէրօյու էճզահանէտէ իսէ, կէրէք բէրէքէնթէ, վէ կէրէք եէքիւն օլարադ, հէմ պահանճա էնվէն, վէ հէմ սալա հիյլէսիվ օլմադ չարթը իլէ, աթիսէքի էճզալար ֆիրուխթ օլունմագտա տըր։

Զէլիկ չուրուպլարը էնայի թիւրլիսիս, քէղալիք չէլիք չարապլարը, պալըգ եաղլարը, չիղօլթալար, իքսիրլէր, մասէն սուլարը, դընագընա չարապլարը քեսֆիֆէսի չէլիք օլմադ դավլիյէ. միտէյ գուվվէթ վէրիճի Գադաս գահվէսի, ալա չիգօլթալար, հէր նէվի պօրտս չարապլարը, մասէն սուլարը, վէ հիչ պիր հիյլէսի օլմայան պիրինճի պալըգ եաղլարը. քէղալիք գօղուլու էշնալար, գասդ պաղլարը, գօրսէ, քէչի մէմէսի, թէնգերյէրէր, տիւրլիս տիւրլիս պաղլար, վէ հէր տիւրլիս գարը վէ էրքէք խասթալըգլարը իլէն հէր նէվի էլաթլար, Ամէրիգան կէվրէյի հէր ճինսէն գըյէ իլէ վէ գուլթու իլէ պուլունտուղու վէ ասիր տիւքքեանընտան էհվէն ֆիյաթ իլէ սաթելմագտը իլան օլունուր։

Քէղալիք էօքսիրիւկ իշին եէնի իհտաս օլունմուշ օլան չուրուպլարտան մատտա քէք չօղ բրօվալար իլէ ֆայտալը օլտուղու թասդիգ օլունմուշ, խալիս վէ թաղէ սաբանա չուրուպլարը պուլունուպ, կէրէք Անթանէտ պուլունան էճզաճըլարա, վէ տայրալարտա պուլունան էճզաճը վէ հէքիմլէրէ դայէթ էնվէն ֆիյաթլէ սաթելմագտա տըր։

Մէղքիւր քեսֆիֆէյի ֆիրուխթ օլունան էճզալար վէ ալաթլար, կէրէք Լօնտրանդն էն մէշհուր ֆապրիգալարընտան Ժ. Գուրլինկ ֆապրիգասընտան, վէ կէրէք Պէրլինէտ, Միլանտա, Վիէննատա, Փարիսէ վէ Իթալեատա պուլունան մէշհուր ֆապրիգալարտան կէթիրիլմէքտէ տիր։

Իչպու մայիս իսթիսասը կիւնինտէն իթիբարէն Սթանպօլ իլէ Իսկիւտար վէ Գապաթաշ արասընտա արապա վէ հայվանաթ նադլինէ մախսուս օլան վաքտ մէղքիւր իսկէլէլէրտէն վագթը հարաքէթինին պէյանը

		Իսկիւտարտան Սէրտէնէ Իսթէնպուլ
12	45	Գապաթաշա ուղրանարագ
2	15	Տօղրու
3	45	»
4	45	»
9	15	»
10	15	»
11	20	Գապաթաշա
		Սէրտէնէ Իսթէնպուլտան Իսկիւտար
1	30	Գապաթաշա ուղրանարագ
3		» »
4	15	Տօղրու Իսկիւտարա
5	30	» »
9	45	» »
10	45	» »
11	30	Գուրպաշտան Իսկիւտար

Եէնիճամի այտրը. Ապթու.	Վարօր. Նօ.	
10 30	1	Եէնիմահալլէտէն Պէօյուք. Թարապ. Պէյդ. Եէնիք. Միրկի. Հիսա.
11	23	Եէնիմահալլէ. Մէղար. Պէօյու. Թարա. Եէնի. Պօյաճ. Ր. Հիսար. Պէպ. Պէպէք իսկէլէսինտէ Արնա. Յիւնճիւ վարօրու իթթիլաթ իտէճէկի։
11 30	25	Ր. Գավադան Պէօյի. Թարապ. Եէնի. Սթէն Միրկ. Հիս. Պէպէք։
12 15	2	Եէնիմ. Մէղար. Պէօյու. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպէ.
1	20	Եէնիմ. Մէղար. Պէօյու. Թարա. Եէնի. Ճումա. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպէ։
1 15	19	Ր. վէ Ա. Գավադ. Պէօյու. Թարապ. Սթէնե Միր. Հիս. Պէպ. Օրթա. Ճումալար. մատա։
2	18	Եէնիմ. Մէղար. Պէօյու. Թարա. Եէնի. Պօյաճ. Ր. Հիս. Պէպէ. Արնա. Օրթ. Պէշիկ։
2 45	23	Եէնիմ. Մէղարպ. Պէյուք. Թարապա Եէնի. Սթէն. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպէդ. Արնա. Օրթա. Պէշիկ։
3 45	22	Մէղար. Պէօյի. Թարա. Եէնի. Սթէ. Միր. Պօյաճը. Ր. Հիս. Պէպէ. Արնա։
5	2	Պէօյու. Թարապ. Եէնի. Միր. Ր. Հիս. Պէպէ. Արնա. Պէյլէ. Օրթա Պէշիկ։
6	6	Պէօյի. Թարա. Եէնի. Միր. Ր. Հիս. Դանա. Արնա. Գուր. Օրթա. Պէշիկ։
6 45	5	Եէնիմա. Պէօյու. Թարապ. Պէյդ. Եէնիդ. Միրկ. Գանլ. Ր. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Պէյլէր Օրթա. Գուզկ. Պէշիկ. Իսկ.
8 45	19	Եէնիմ. Մէղար. Պէօյու. Թարապ. Պէյդ. Եէնիք. Պօյաճը. Ր. Հիսա. Պէպէ. Արնա. Օրթա. Պէշիք. Գապաթ։
9 45	11	Մէղար. Պէօյուք. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Ր. Հիս. Արնավու. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիք. Ճումաա կիւնէրէրի աքշամ սաաթ 10 1/2 տա Քաղա պիր վաքտ Մէղարպուրնունտան գալըգդ Պէօյուք. Պէյդ. Զուպուգ. Միր. Քանտ. Արնա. Օրթա. Պէշիկ. ուղրայուպ քէօրբիւյէ ինէճէք տիր։
		ԱՐՆԱՎՈՒԹԻՒՆ ԹԱՐԻԳԻ
11	29	Արնա. Գուրուչ. Գուզ. Պէշիկ. Քապաթ. ճում. մատա։
11 30	11	Արնա. Գուրուչ. Օրթա Պէշիկ։
12	4	Պէպէգ Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկ։
12 30	6	» » » Պէշիկթաշ Քապաթաշ ճումաա կիւնէրտէն մատա։
1	1	Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկ։
1 30	29	Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկ։
2	4	Արնա. Գուր. » Պէշիկ. Քապա։
2 30	6	» Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկ. Գապաթ։
3 30	29	Արնա. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիկ. Քապա։
4 15	20	Արնա. Գուրուչ. Օրթա Գուզ. Պէշիկ. Գապա։
5 15	28	Արնա, Պէյլէր. Օրթա. Գուզկուն. Իսկ. Գապաթ։
7 30	4	Արնա. Գուրու. Օրթա. Գուզկ. Պէշիկ. Գապա։
10 30	29	Արնա. Վանիդ. Պէյլէր. Գուզ. ճումաալարը 10 տա չրդաճաղ։
11	4	» տօղրու Քէօրբիւյէ։
		ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ
11 30	21	Պէյդ. Բաչա. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէնկ. Պէյլէր. Գուզկ։
11 45	5	Վանի Զէնկ. Պէյլէր. Գուզ. Գապա։
12 30	22	Պէյդ. Բաչապ. Ռիֆաթբաչամ. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտիլ. Վանի. Զէնկ. Պէյլէր. Գուզկ։
1 15	28	Պէօյու. Պէյդ. Բաչապ. Գանլ. Ա. Հիս. Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ։
2 15	17	Պէօյու. Թարապ. Պէյդ. Բաչապ. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ։
3 45	21	Պէյդ. Բաչա. Ռիֆաթբաչամ. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէրպէյի ճումաալարտան մատա։
8 30	22	Պէօյուք. Պէյդ. Բաչա. Գալը. Ա Հիս. Գանտ. Վանիդ. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Իսկ. ճումաալարը Ռիֆաթբա։
		ԵԵՎՄԻՑԷ ՔԷՕՐԻՒՏԷՆ ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆԷ
		ՐՈՒՄԷԼԻ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԳԸՅՇԼԱՐԸ ՊԻՐԼԻՔՏԷ
12 45	23	Պէշի. Օրթա. Արնա. Պէպ. Ր. Հիս. Միր. Եէնի. Թարա. Պէօյի. Եէնիմ
1	5	Գապա. Իսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթա. Պէյլէր. Արնա. Գանտ. Ր. Հիս. Գանլ. Միր. Եէնի. Պէյդ. Թարապ. Պէօյու. Եէնիմ։
2	25	Պէշիկ. Օրթա. Գուրուչ. Արնա. Պէպէք Ր. Հիս Միրկ. Եէնի. Թարապ. Պէօյուքքաէրէյ Մէղարպ։
3 15	22	Պէշի. Օրթ. Պէյդ. Արն. Քանտ. Ր. Հիս. Միր. Սթէ. Եէն. Թար. Պէօյի։
4 15	6	Գապ. Պէշիկ. Օրթա. Արնա. Ր. Հիս. Պօյաճ. Գանլըճ. Եէնի. Թարապ. Պէօյու։
5 15	19	Պէշի. Օրթա. Արնա. Պէպ. Հիս. Միր. Եէնի. Պէյդ. Թարա. Պէօյու, Մէղ. Եէնիմ։
5 45	4	Իսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթա. Զէնկէլ. Վանի. Արնա։
6 30	22	Պէշի. Օրթ. Պէյդ. Արնա. Քանտ. Հիս. Միր. Եէնի. Թար. Պէօյի։
7 45	11	Պէշ. Օրթ. Արնա. Հիս. Միրկ. Եէնի. Թարա. Պէօյու. Մէղար։
9	2	Արնա. Պէպ. Հիս. Միրկ. Եէնի. Թարա. Պէօյու. Մէղարպ. Եէնիմա։
9 30	1	Ր. Հիս. Պօյաճ. Եէնիդ. Պէյդ. Թարապ. Պէօյու. Եէնիմ.
10	20	Եէնիք. Թարա. Պէօյու. Մէղար. Եէնիմ. ճումաալարը Քավաղլար։
10 15	23	Օրթա. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Սթէնե. Եէնիդ. Թարապ. Պէօյի. Սէղարպ. Քավաղլար ճիւմա մատա։
10 30	18	Պէշի. Գար. Արն. Ր. Հիս. Պօյաճ. Եէնի. Թարա Պէօյու. Մէղար. Եէնիմ
10 45	20	Օրթա. Պէպ. Հիս. Միրկ. Սթէն, Եէնիք Թարապ Մէղար Եէնիմ։
11 15	25	Պէպէ. Ր. Հիս. Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյուք. Եէնիմահալլէ։
		ԱՐՆԱՎՈՒԹԻՒՆ ԹԱՐԻԳԻ
12 15	1	Պէշիք Օրթա. Արնա։
12 30	29	Պէշիկ. Օրթ. Գուրու. Արնա։
1 15	4	Պէշիկ. Արնա։
1 45	6	Տօղրու. Արնա։
2 45	2	Պէշիկ. Արնա։
3 30	20	Գապաթ. Պէշիկ. Օրթա. Գուրուչ. Արնա։
9 15	29	Պէշիք. Օրթա. Գուրուչ. Արնա. Վանիք։
10	4	Գապաթ. Պէշիկ. Օրթա. Գուրուչ. Արնա։
11 15	6	Գապա. Պէշիկ. Օրթա. Գուրուչ. Արնա։
11 45	4	Պէշիկ. Գուզկ. Արնա։
11 40	29	Օրթա. Գուրուչ. Արնա։
12	11	Պէշիկ. Օրթա. Գուրու. ճումաալարտան մատա։
		ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ
2 15	2	Իսկ. Գուզ. Պէյլէր. Զէնկէ. Վանի. Գանտ. Ա. Հիս. Գանլ. Բաչա. Պէյդ. ճումաալարը Ռիֆաթբաչա. մէ Պէօյուքքաէրէյէ դատար։
4	18	Գապաթ. Պէշիկ. Իսկ. Գուզ. Պէյլէր. Զէնկ. Վանի. Արնա։
9	28	Գուզ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Քանտիլ. Հիս. Գանլը. Բաչապ. Պէյդ. Թարապա Պէօյուգ. ճումաալարը Պէյդօղա դատար։
10	17	Գուզ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանի. Ա. Հիս. Գանլ. Բաչապ. Պէյդ Պէօյու։ ճումաալարը Թարապայա։
10 30	21	Պէյլէր. Զէկէ. Վանի. Քանտիլ Ա. Հիս. Գանլ. Ռիֆաթբ. Բաչապահճէ Պէյդ. ճումաա մատա։
11	22	Գուզկ. Պէյլէր. Զէնկ. Վանիք. Ա. Հիս. Գանլըճ. Բաչա. Պէյդօղ։
11 30	5	Գապաթաշ Գուզկ Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանիքէօղ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷ

1872 Յունիս 22 Բէրշէմպէ կիւնինտէն իթիբարէն.

ԵԷՂՄԻՑԷ ՔԷՕՐՈՒՏԻՑԷ ԻՆՆԷՆ ՎԱՌՕՐԼԱՐ

ՐՈՒՄԷԼԻ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼԻ ԳԸՅՇԼԱՐԸՆ ՊԻՐԼԻՔՏԷ